

Zondag 16/08/1914 - ochtendeditie

Voor de Belgen.

Het Nederlands comité tot steun van de Belgische slachtoffers van de oorlog heeft tot vrijdag 3082 gulden en 236,26 frank ontvangen.

Maastricht, 15 augustus. Mijn vorige bericht dat forten rondom Luik gevallen zijn, kan ik thans bevestigen. Chaudfontaine, Evegnée en Pontisse bevinden zich in Duitse handen. Barchon wordt zwaar beschoten en men vermoedt dat het zich spoedig zal overgeven.

Parijs, 15 augustus. Er zijn geen berichten van bijzonder belang. Er zijn tekenen dat de Duitsers van plan zijn in België de uiterste linkervleugel van de verbonden legers om te trekken.

Diest, 15 augustus. In de omgeving van Diest is de nacht kalm voorbijgegaan.

Naar het heet rukken de Duitse troepen op in de richting van Aarschot, waar een gevecht wordt verwacht.

Te Aarschot loopt een gerucht, dat er bij Landen gevochten is en dat de vijand teruggeslagen is.

Zaterdagochtend werd een Duits vliegtuig boven Tienen (Tirlemont) waargenomen. Hij vloog in de richting van Diest. Een granaat werd op het vliegtuig afgevuurd, die het trof en deed vallen.

Vanochtend is bij Tienen een patrouille van 15 uhlanen door onze troepen verrast en in de pan halen.

Te Grimde (bij Tienen) is een patrouille van zes uhlanen gedood.

Bij Landen zijn vannacht de Duitsers, die een aanval deden, met grote verliezen teruggeslagen. Aan Belgische zijde zijn enkele soldaten gewond.

Te Oorbeek is een Duitse spion, die bekend had, terechtgesteld.

Sedert drie uur vanmiddag hoort men te Tienen kanongebulder uit de richting van Bost en Hoegaarden. De verwachte grote slag is misschien op dit ogenblik begonnen.

Brussel, 15 augustus, 10 uur 's ochtends. Het nieuws is schaars; de Etoile zegt dat men in de omgeving van Diest 3000 lijken van Duitsers begraven heeft; ook de opruiming der dode paarden, die de omtrek verpesten, gaat voort. In de schilderijen-musea heeft men de kostbaarste stukken in de zware gewelven der kelders in veiligheid gebracht om op alles voorbereid te zijn.

De Chronique heeft een brief van een student in de medicijnen uit Leiden ontvangen, waarin de stemming in Nederland jegens België beschreven wordt. Een hartelijk en sympathiek stukje.

Brussel, 15 augustus. De toestand van het Belgische leger blijft voortreffelijk; de overwinningen in de gevechten tegen de vijand hebben het moreel der troepen, die gunstige strategische stellingen bezetten, nog verhoogd.

De ontploffingen, die op verschillende plaatsen worden gehoord, worden meestal veroorzaakt door het oplazen door de genie van kunstwerken.

Vandaag hebben de Franse troepen voeling gehad met de Duitse. Het voordeel is aan Franse zijde geweest.

De forten van Luik houden nog steeds stand en berokkenen de Duitsers het meest mogelijke nadeel. De bevelhebber van een der forten, die kogelwonden in de dij heeft, blijft het commando voeren en laat zich daartoe in een wagentje rondrijden

Op de grote wegen om Brussel heeft men versperringen aangelegd om vijandelijke afdelingen ruitery, die in komende gevechten mochten afdwalen in de richting van de hoofdstad, tegen te houden of op te vangen. Dit is een politie- en geen oorlogsmaatregel

Brussel, 15 augustus, 8 uur 's avonds. De dag is zeer kalm verlopen met weinig of geen nieuws. Volgens berichten aan de Indépendance Belge zijn vannacht Franse en Duitse troepen slaags geweest te Bouvignes, ten noorden van Dinant, waar de vijandelijke troepen vergeefs getracht hebben de Maas over te trekken. De Duitse cavalerie werd hierin verhinderd door het wel gerichte vuur der Fransen.

Hetzelfde blad meldt dat gisteravond en vanochtend Duitse vliegtuigen bommen in Namen hebben geworpen, gisteren zijn daardoor een burger gedood en drie gewond. Vanmorgen trof een bom de glazen kap van het station, maar veroorzaakte geen verlies van mensenlevens. Ten zuiden van Namen hoort men zwaar gebulder van geschut.

Het Parijse Journal van deze ochtend meldt, dat drie Franse hoofdofficieren bij de Belgische staat zijn ingedeeld en drie belgen bij de Fransen. De samenwerking is daardoor volledig geworden.

Maastricht, 15 augustus. Te Visé is in het Frans en Nederlands de navolgende proclamatie aangeplakt:

Aan het volk van België: Wij zijn uit zelfverdediging gedwongen het Belgische land te betreden. Wij strijden met het Belgisch leger alleen

om ons de doortocht naar Frankrijk te verzekeren, die uw regering ons ten onrechte geweigerd heeft, ofschoon zij uw land voor Franse éclaircisseurs geopend had, een feit dat uw nieuwsbladen u verborgen hebben. Het vredelievend volk van België is ons niet vijandig, en zal, wanneer het metterdaad zijn vreedzame gezindheid bewijst, met zachtheid behandeld worden, doch waar ergens door de bevolking geprobeerd wordt weerstand te bieden, of waar dan ook onze militaire belangen te schaden, zal met meedogenloze strijd daartegen opgetreden worden.

Montjoie, 11 augustus 1914.

Was getekend de bevelvoerder van het tweede leger von Bülow.

Generaal von Emmich.

Brussel, 15 augustus. Aan het ministerie van oorlog zegt men ons, dat men er niets weet van de dood van generaal von Emmich.

Maastricht, 15 augustus. Sedert gisteren namiddag zwijgt het geschut uit het fort Pontisse. Ook uit de andere forten wordt geen of slechts zeer weinig geschut gehoord. Men vermoedt algemeen, dat zij geen stand hebben kunnen houden tegen de Duitse zware artillerie en zich, op die van het westenfront na, in Duitse handen bevinden. Ik verneem, dat nog steeds grote troepenmassa's de pontonbrug bij Lixhe in westelijke richting passeren.

In het tot hospitaal ingericht klooster te Visé bevinden zich 38 gewonden, waaronder 14 Belgen. Zij zijn afkomstig van de laatste gevechten bij Looz. Het stadje is rustiger en er zijn slechts weinig Duitse militairen; het is een onwaarheid dat het in puin zou geschoten zijn of gedeeltelijk verwoest. Duidelijk zijn de sporen te zien van ingeslagen Belgische granaten, die afgevuurd werden, toen Duitse troepen er zich ophielden. Slechts de kerk en de toren zijn

verbrand, vermoedelijk omdat van daaruit seinen werden gegeven. Een groot deel der bevolking is gevluht, doch enkelen keren er terug; uit vele huizen waait de witte vlag.

Berlijn, 15 augustus. Van Engelse officiële zijde wordt in het buitenland het bericht verspreid, dat Engelse troepen in België zijn geland en in vereniging met Belgen een regiment Duitse ruitery in de pan hebben gehakt. Dit bericht is onwaar. Er zijn in het geheel nog geen Engelse troepen in België geland en de vernietiging van genoemd regiment is een sprookje. Duitsland versmaadt het, de wereld door leugenberichten te misleiden, gelijk zijn tegenstanders doen, evenals in 1870. Spoedig zal ook nu blijken, dat daden zwaarder wegen dan leugenachtige beweringen.

Dagbladcensuur in België.

Brussel, 15 augustus. De militaire gouverneur van Brabant heeft besloten, dat te beginnen met vandaag, van elke courant niet meer dan één uitgave per dag mag verschijnen. De proeven moeten voor het verschijnen worden onderworpen aan de goedkeuring van de militaire overheid, die er alles uit zal schrappen dat betrekking heeft op de militaire operaties.

Brugge, 15 augustus. Te Brugge, het Vlaamse land met zijn weelderige groenigheid en zijn gemoedelijke landelijke woningen, witgekalkt en roodgedakt. Een stemming over de stad die iemand, komende van de oorlogsgrens, met verstomming slaat. De straten op deze kerkelijke feestdag St. Maria vol zondagsmensen, blij pratend en wandelend op de Grote Markt, waar die slanke en sterke Halletoren tegen de avondhemel zich tragisch aftekent. Opeens een oploopje en we zien de eerste Duitse krijgsgevangenen, in geel pakje, rode nuchtere koppen, waar hoegenaamd geen ontroering, alleen vermoeidheid op te lezen staat. Onder bewaking van burgerwachten

en gendarmes schijnen ze zich veilig te voelen. Een poos later een tweede tram met slechts één vreemde krijgsman erin, een uhlaan ditmaal, met meer verfijnde kop, en gemoedelijk daaromheen het goede Brugse volk. Waarlijk, ze mogen zeggen dat ze hier in het beloofde land der gastvrijheid zijn, want er gaat zelfs geen kreet van vijandelijkheid of wraak op, en nochtans, onze hospita zegt het ons; Brugge op deze tijd van het jaar anders vol vreemdelingen, is totaal verlaten. Het grootste hotel heeft behalve ons slechts één gast, de generaal. De gevangen officieren hebben dagelijks een menu van twee frank verorberd en de brave kokkin doet het zeer goed. Mogen de onzen in Duitsland het even goed hebben.

Brussel, 15 augustus. Een koninklijk besluit van heden stelt voor levensmiddelen deze prijzen vast: meel 28 frank per 100 kilo, brood 32 centiemen per kilo, aardappelen tot 15 september 9 frank per 100 kilo, daarna zeveneneenhalf tot acht frank, tarwe 21 frank per 100 kilo, zout in het groot 5, in het klein 8 centiemen per kilo, suiker in het klein 70 centiemen per kilo, in het groot 63 centiemen de kilo, rijst in het klein 63 centiemen per kilo, in het groot 57.

Deze prijzen worden ook bij de requisitie betaald. Voor het brood zal verder van staatswege scherp op het juiste gewicht gelet worden.

De eerste mail naar Kongo vertrekt omstreeks 20 dezer over Bordeaux.

De Nederlandse dagbladen zijn sedert gisteren weer niet aangekomen

De Fransen in België.

Naar de Daily Telegraph vrijdagavond uit Parijs seinde, had het Franse ministerie van oorlog 's middags bekendgemaakt, dat een

sterke troepenmacht over Charleroi België binnentrok en in de richting van Gembloux oprukte.

Uit Maaseik.

Men schrijft ons op 14 dezer:

Hoewel deze meest noordoostelijke stad van België steeds een zeer ingetogen karakter heeft gehad, gelijk de meeste steden in het Vlamingenland, is er thans bij die ingetogenheid iets wonderbaar-drukkends gekomen: het drukkende van het niets-weten. Men woont thans hier als op een eiland. Alle communicatie met de buitenwereld is stopgezet. De locomotieven van de spoorweg naar Hasselt zijn onklaar gemaakt en opgeborgen; en de ijzeren brug over de Maas is dichtgestopt met een kluwen van prikkeldraad. Een luitenant met 22 man bewaakt deze enige brug over de grensrivier in heel noordelijk België; maar ook zij weten niets.

De vorige week hebben zij herhaaldelijk op het punt gestaan de aan België behorende brug te laten springen, met het oog op een mogelijk door Hollands Limburg optrekkend Duits leger (Limburg is hier op zijn smalst); doch ook thans verliest dit punt niets van zijn betekenis, daar het zeer voor de hand ligt, dat de legermacht die bij Halen strijdende is, in geval van een gedwongen terugtocht gaarne van deze brug gebruik zal maken. Maar de luitenant weet niets en zijn soldaten weten niets, en geen der ingezetenen weet iets, behalve dat zij nog geen Duitsers gezien heb.

En de Hollandse douane, die aan de overzijde vlak aan de brug woont, wil zijn Hollandse Courant niet meer door het prikkeldraad heen duwen; hij heeft het al zwaar genoeg, nu hij met woning en al ieder ogenblik in de lucht kan vliegen: dagelijks moet hij tegen de avond

vrouw en kinderen bij vrienden een eind landinwaarts brengen, waar zij veilig slapen.

Niemand weet iets. Wel hoort men langs de Maas in de verte het geschut voor Luik. Maar op de markt, waar het standbeeld der Van Eycken staat, kan men geen nieuws meer te weten komen. Een kapelaan is van een vermoeiende tocht teruggekomen en heeft meegedeeld dat hij op het slagveld, als aalmoezenier, één der jonge kerels van Maastricht de ogen heeft toegedrukt. Een prachtkerel was dat! Iedereen is ontgaan. Van de anderen, die zijn uitgetrokken is niets bekend. Kinderen lopen telkens uit, om te zien of zij op de grote heirbaan ook een Duitse patrouille zien aankomen. Maar er is niets te zien. Maaseik wordt genegeerd. Wellicht komen er nog vele dagen van een lange en bange onwetendheid.

Zondag 16/08/1914 - avondeditie

Onze oorlogscorrespondent bevestigde de val van de forten Chaudfontaine, Evegnée en Pontisse, waarvan de twee eerste aan de oostelijke oever, het laatste aan de westelijke oever van de Maas (ten noordoosten van Luik) ligt. De sleutel van de stelling aan de oostelijke oever is, gelijk men weet, het fort Fléron, in de nabijheid waarvan de Duitsers op de dag dat zij de citadel en de stad overmeesterden, waren doorgebroken. De sleutel van de stelling op de andere oever is het fort Loncin (ten noordwesten van Luik) dat de vlakte bij Haspengouw (Hesbaye) bestrijkt.

Van Belgische zijde is enige dagen geleden gemeld, dat de zware artillerie van de Duitsers de forten van de stad uit beschoot. Indien dit bericht juist is, moet het de Belgische forten moeilijk gevallen zijn,

het vuur van de Duitsers te beantwoorden, zonder de stad en de burgerlijke bevolking schade toe te brengen.

Van Belgische zijde.

Donohoe, de correspondent van de Daily Chronicle in het Belgische hoofdkwartier, geeft in een telegram van 14 dezer een samenvatting van hetgeen hij gezien en vernomen had. Wij ontleenen er het volgende aan:

De Belgische vliegtuigen volgen de aanvallende bewegingen van de Duitsers uiterst nauwkeurig. Herhaaldelijk hebben Duitse luchtaanvallen op hen geschoten, zonder er echter een te raken. Vrijdag kwam bericht in, dat de verschanste Duitse troepen in hun stelling ten westen van Luik grote versterking hadden gekregen. Het terrein daar is uitstekend geschikt voor de verdediging.

Vrijdagnmiddag vernam men, dat een sterke afdeling Duitse ruitery te Beringen, ten noordoosten van Diest, gezien was. Stofwolken langs de wegen schenen aan te duiden, dat artillerie ter versterking van de ruiters aanrukke.

Een aantal lansiers zijn verder opgemerkt, tot dicht bij de keten van forten, die Antwerpen verdedigen. Zij trokken haastig terug voor een afdeling Belgische ruitery, die op hen was afgezonden. Dit is het enige punt van de defensieve lijn waar de Duitsers tot dusver nog niet doorheen hadden trachten te breken.

Behalve de bevolking van Namen, is ook die van twee dorpen in de buurt van de stad ontwapend.

Over de beschieting van de forten bij Luik (men houde er rekening mee, dat het telegram van vrijdag gedagtekend is) meldt Donohoe:

De forten op de linker (westelijke) oever staan het hevigst bloot aan het vuur van de Duitse artillerie. Dit richt zich voornamelijk op het fort Pontisse. De forten Hologne (ten westen van Luik) en Flémalle (ten zuiden van Hologne dicht bij de Maas) zijn ook hevig beschoten. Deze twee moeten nauw ingesloten zijn.

Onder dekking van de duisternis hebben de Duitsers een bestorming van het fort Pontisse beproefd, waarvan het vuur bijzonder hinderlijk voor hen was. Een aanvallende afdeling, die van handgranaten en grote ijzerdraad-knippers voorzien was, drong tot de buitenste werken door. Hun aanwezigheid werd door de Belgische bezetting ontdekt, die daarop lichtgevende granaten afvuurde om de omtrek van het fort te verlichten. De machinekanonnen richtten toen een dodelijk vuur op de bestormers en in enkele minuten waren deze vernietigd. De overlevenden vluchtten in verwarring de hellingen af, die met lijken bezaaid waren.

Evenals de Japanners bij Port Arthur, waren de Duitsers bij een aanval van donderdagnacht op het fort Pontisse voorzien van stalen schilden om zich te dekken. Ook hadden zij zandzakken en schansgraversgereedschap bij zich, om zich in te kunnen graven op plaatsen waar zij stand konden houden.

Het Duitse hoofdkwartier is verplaatst naar een plaats op de linkeroever van de Maas. De bevelhebber en zijn staf hebben zich in een klooster verschanst.

De correspondent van een Engels blad, die in het hoofdkwartier van het Belgische leger vertoefd heeft, meldt sympathieke bijzonderheden van koning Albert der Belgen. De koning vertoeft voortdurend te midden van zijn troepen, waar hij alle gelederen door zijn tegenwoordigheid aanvuurt. Hij is afkerig van vertoon en houdt ervan rustig en onopgemerkt zijn gang te gaan. Hij draagt te velde

een doodeenvoudig blauw uniform, zonder enig teken, dat zijn hoge positie aanduidt. Hij is geenszins een “chocolade soldaat”, hij heeft nachten doorgebracht in het bivak, te midden van zijn dappere soldaten. Gewoonlijk maakt hij om zich te verplaatsen gebruik van een auto, bestuurd door een soldaat en met een officier als enig gezelschap. Gedurende de gevechten bij Diest en Halen is koning Albert naar het front van zijn leger gegaan tot op een punt, waar de nabijheid van de vijand nodig maakte, dat hij zijn auto verliet. Volgens de correspondent van het Engelse blad komt het vaak genoeg voor, dat de koning zich te midden van zijn soldaten bevindt zonder dat deze en zelfs ook officieren in de lange, blonde man met het lorgnet en het bestofte uniform hun vorst herkennen. Zo wilde hij donderdag een hospitaal binnengaan, maar de schildwacht, die de rang van de onbekende bezoeker niet thuis kon brengen, vroeg hem of hij een pas had. Een pas heb ik niet, antwoordde de bezoeker kalm, maar ik ben de koning, misschien wil je me dus wel toestaan binnen te gaan. De schildwacht lachte ongelovig, zodat de krachtige tussenkomst van een adjudant nodig was om zijne majesteit toegang te verschaffen. Het spreekt vanzelf, dat er over dit avontuur van de koning veel gesproken is en de soldaten kijken nu goed uit of ze hem ook ergens herkennen kunnen. De correspondent van het Engelse blad, aan wiens via Brussel verzonden mededeling wij het bovenstaande ontleen, zag koning Albert donderdag ergens aan de weg een boterham zitten eten, waarbij hij water dronk uit een soldatenfles. De koning, het is hiervoor reeds gezegd, verplaatst zich door de Belgische legerkampen en stellingen zonder enige escorte. Wanneer zijn auto aangehouden wordt, laat de koning zijn pas van het ministerie van oorlog zien, waarop zijn volledige naam en zijn geboorteplaats staan en dan zijn beroep: koning der Belgen.

In de Engelse bladen vinden wij het volgende telegram over de gevechten in Hesbaye, nabij Tienen (Tirlemont), waar de Belgen een overwinning hebben behaald op de Duitse ruitserij.

“Generaal Baix deelde mij mede, aldus de correspondent, dat de Duitsers woensdag aanvielen met een macht van waarschijnlijk 10.000 man met cavalerie en machinegeweer-afdelingen. De Belgen dreven hen, dankzij een prachtig geweer- en geschutvuur, terug en deden herhaaldelijk uitvallen met hun ruitserij. De Duitsers trokken toen af, maar donderdagochtend vroeg kwamen zij terug en hervatten zij de aanval. Opnieuw werden zij teruggedreven, en de Belgische artillerie bracht zware verliezen toe aan de Duitse cavalerie. Vier eskadrons, in totaal waarschijnlijk 1000 man tellende, werden vernietigd. Opnieuw trokken de Duitsers af.”

De generaal verklaarde nog, dat het vechten der Duitsers prachtig was geweest en dat zij een grote moed hadden betoond. Eigenaardig is zeker, dat, naar deze correspondent mededeelt, generaal Baix hem had gevraagd: “Waar zijn op het ogenblik de Engelse troepen; wij wachten vurig op hen.” Die vraag werd deze donderdag gedaan. De correspondent was toen naar Brussel teruggekeerd, via Leuven, waar hij een koortsachtige militaire bedrijvigheid constateerde.

De wegen van daar naar Roosbeek waren vol soldaten. Tal van gewonde en gevangen genomen Duitse ruiters werden op karren vervoerd of lagen in het gras te wachten. Onder de gevangenen was ook een Duitse vlieger, die door een gewerschot getroffen was en had moeten dalen. De correspondent kwam op de weg van Roosbeek bij Leuven Belgische troepen tegen, die twee dagen tevoren tegen de Duitsers hadden gevochten. Zij waren vol opgewektheid, maar wilden maar steeds weten, wanneer de Engelsen nu toch zouden komen. Van Roosbeek naar Brussel vond de correspondent overal alles in orde en goed bewaakt. Alle wegen, die van Brussel naar de

omliggende dorpen leiden, zijn goed beschermd. Maar ook bewegen zich langs de wegen naar Brussel grote karavanes van het Rode Kruis, die gekwetsten van de gevechtseenheden naar de hoofdstad overbrengen.

Het ambtelijke Engelse persbureau deelt het volgende mede: Van de 26 Duitse legerkorpsen is de plaats waar de meeste zich bevinden, nu voorgoed bekend. Het blijkt, dat het gros van de Duitse troepen tussen Luik en Luxemburg samengetrokken is.

Het aantal soldaten, dat aan de westelijke grens staat, bewijst, dat op het oostelijke oorlogsterrein de Duitse grens maar betrekkelijk zwak bewaakt is, tenzij dan door reservetroepen.

Uit Rijnland.

De Duitse kranten hebben een lijst gepubliceerd van ongeveer 30 doden, gewonden en vermisten. De Belgische kranten spreken van grote verliezen, door de Duitsers bij Luik geleden. Nederlandse kranten, die toch onpartijdig tegenover de zaak staan, bevestigen dat. Zeker is dat verscheidene families hier berichten over doden en gewonden hebben ontvangen, dat in Maastricht twee Duitsers zijn gestorven en 20 worden verpleegd. De aanval op Luik, dat door sterke forten is omringd, kan toch geen militaire wandeling zijn geweest, het opgegeven aantal moet dus veel te laag zijn. Alleen al uit naastenliefde moet men hopen en op andere gronden mag men echter ook wel aannemen, dat de door de Belgen genoemde cijfers veel te hoog zijn.

Men ziet het: beide partijen maken officieel niet de waarheid bekend, en wel waarschijnlijk met opzet, omdat men het beter acht de feiten voor later bewaren.

Maastricht, 16 augustus. Uit gezaghebbende kringen verneem ik, dat Luik heden onder Duits militair bestuur wordt gesteld en dus het Belgisch civiel bestuur aftreedt. De Belgische vlag, die tot dusverre nog steeds van het stadhuis af waaide, is gisteren door de Duitse vervangen. Uit de nabijheid der stad beschoten de Duitsers de omliggende forten, die uit vrees van schade aan de stad en de bewoners het vuur niet beantwoordden.

Brussel, 16 augustus. Een dof-grauwe nacht zonder de minste doorschijnendheid. Nu en dan een fijne motregen. Aldus de Maria's hemelvaartsdag te Brussel, die andere jaren in de meeste gezinnen een montere feestdag is, want haast elk gezin viert een Maria onder zijn leden. Nu was er geen blijde zon, er was ook zo goed als geen nieuws van het oorlogsterrein, en zo sleepte de dag dan ook voorbij in de atone lusteloosheid van berusten zonder veel hoop en zonder veel vrees.

Aan de terrassen der koffiehuisen minder volk dan gewoonlijk. Gelukkig was dat volk niet mismoedig. Wel had het de laatste mededeling van de minister van oorlog gelezen, waarin gemeld was, dat niets meer over de verrichtingen van de oorlogvoerende legers officieel zou worden verteld. Men nam echter aan, dat alleen onvoorzichtigheid deze maatregel had uitgelokt. De twee, drie onjuiste berichten, in de laatste dagen verspreid door sommige bladen, die er door tijdelijke schorsing voor werden gestraft, hebben trouwens ook het publiek voorzichtiger gemaakt, met het gevolg dat het hier wat kalmer is geworden. Alleen maakte het inhouden der briefwisseling, of althans het vertragen ervan, ietwat zenuwachtig, al begrijpt men de stoornis in het postverkeer volkomen. Zo verliep de grijze trage dag van gisteren.

In de late avond maakte het ministerie van oorlog, tegen zijn eigen aankondiging in, het volgende geruststellende bericht aan de pers

bekend: Het ministerie verwittigt het publiek, dat het zich over de vertraging, die dezer dagen in het wisselen van correspondenties kan ontstaan, niet moet verwonderen. De diensten worden op dit oogenblik gans ingenomen door het drukke werk, dat de nationale verdediging meebrengt. Vandaar de vertraging, die ieder met kalmte en vertrouwen inzien moet. Komt zij voor, dan is dit in het belang van het land. De toestand van ons leger is bij voortdurend zeer goed. De slagen, die het op de vijand zegevierend thuis heeft gehaald, hebben het moreel gesterkt.

In haar geheel zijn de strategische stellingen zo, dat wij op z'n ergst mogen verwachten een aanval van de tegenstander te moeten weerstaan, hetgeen voor ons in voordelige voorwaarden zal gebeuren. Het is echter niet uitgesloten, dat wij slechts heel weinig volk zullen weerhouden. Onmogelijk is het met precisie te zeggen, wat gebeuren zou. Onze staf heeft de nodige beschikkingen genomen, om aan de onderscheiden gebeurlijkheden het hoofd te bieden.

Brussel, 16 augustus. Ik seinde u, dat sommige bladen voor het verspreiden van onjuiste geruchten werden bestraft. Ik doelde vooral op La Métropole van Antwerpen, die 48 uren werd geschorst. Andere bladen werden vroeger reeds, van vóór de eigenlijke vijandelikheden aangeslagen. Hedenochtend wordt aangekondigd, dat de censuur op de pers officieel wordt ingevoerd. De militaire gouverneur van Brabant, generaal Clooten, maakt het volgende bevel bekend. Te rekenen van heden zal elk blad slechts in één enkele uitgave verschijnen. De drukproeven dezer uitgave zullen voor het afdrucken onderworpen worden aan de militaire overheid, die al wat de krijgsverrichtingen aangaat, nalezen en zuiveren (expurgera) zal.

De correspondenten door buitenlandse pers te Brussel zullen deze maatregelen zeker toejuichen. Hun plicht is alleen volkomen

betrouwbare berichten te geven. Alle tendentieuze nieuwtjes kunnen schaden aan de vriendschap, die de neutrale landen aan België verbindt. Die vriendschap kan alleen groter worden, als het buitenland niets verneemt dan gecontroleerde waarheid. Het verlicht onze taak van correspondent ten zeerste.

Het was in de laatste dagen bijzonder triest en moeilijk, het echte van het onechte te schiften. Dat veel onwaars werd verspreid, kan de thans zo prachtig eendrachtige Belgische pers niet worden aangeschreven. Zelfs de bezadigdste en oordeelkundigste oorlogscorrespondent kan in de algemene opgewondenheid van het ogenblik zich aan verbeelding te buiten gaan, wat zeker is te vergeven. Dat voor die imaginatie nu een rem is gevonden, dient echter zeer gelukkig geheten te worden.